

Nic. Clenardi Epistolarvm Libri Dvo

Clénard, Nicolas

Antwerpen, 1566

Literato Viro Ioachimo Politae Ivrisconsvlto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70781](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70781)

LITERAS tuas, Ioachime doctissime, quas scripsi-
 sti sexto Calendas Maij, modò accepi, hoc ipso die 5
 octauo Iulij, sub horam quartam pomeridianam: &
 qui eas reddidit: si quid, inquit, rescribendum est, cura
 quàm primum, siquidem Damiani frater missurus est
 cras Vlyssiponem. Boni itaque consule tumultuariam
 responsionem, & de statuerum mearum breuiter in- 10
 tellige. Princeps noster iam triennio proximo Callipe-
 dis in morem, profectus est Braccaram: at nunc om-
 nia certa sunt. Cras ante lucem hinc migrat cum om-
 ni familia, rediturus sub proximam Ianuarium, ego
 propediem subsequar: neque enim veteres adhuc mo- 15
 res exui, vt possim tanto gaudere strepitu, scilicet ne
 Theologus inter militandum, aut equitandum sim ridi-
 culo. Interea dum in hanc adornaremur profectiōē,
 egi cum Principe de reditu in patriam. si Deus, & ca-
 sus varij non defuerint, aut (vt melius dicam) non ad- 20
 uersentur nostro proposito. Aestate proxima conce-
 dam in patriam, sic enim conuenit. Non rediturus in
 Lusitaniam? Non Ioachime. Optaret quidem ille me
 sibi perpetuum: sed præter alia causatus sum, quòd mi-
 hi posthac in auditorijs versandum est, & prælis: cupe- 25
 re enim me quædam absoluerē, quæ ad linguarum stu-
 dia pertinent. Deinde in sacrarum literarum tractatio-
 ne senescendum esse, id quod mihi nusquam commo-
 dius facturus videar, quàm Louanij. Ante Pentecosten
 patruus Cæsaris Leopoldus ab Austria, qui nunc Recto 30
 rem agit Salmanticæ, missis literis honestissimis, ad ca-
 thedram linguarum me vocauit. Et item alij illic viri
 mihi coniunctissimi, modis omnibus conati sunt me in
 eam Academiam reuocare: nihil non pollicentes ho-
 mini, quem vnum in Europa scirent illi professioni 35
 parem. Id arbitrantur, quod hactenus nemo exti-
 terit, qui linguam Arabicam sic teneret, vt eam do-
 cere

cere posset. Siquidem non desunt medici, qui Aui-
 cennam, & alios Arabes lectitent: verum de Gramma-
 tica nihil norunt, non magis quam nautæ Zelandici,
 aut nostri aurigæ Campinenses. Ego quid præstare
 5 possim, hinc collige. Februario superiore medicus
 quidam Galeni sectator, Græcè Latineque doctus, cum
 putaretur iturus Conimbricam, & enarraturus Aui-
 cennam, meo suasu coepit Arabicari, traditis rudi-
 mentis linguæ, quæ iam ante biennium conscripseram,
 10 enarraui caput primum III. libri Canonis: & iam
 aliquo usque progressi eramus in Anatomia cerebri: vix
 dum triginta horis illi dederam, cum ingenuè fatere-
 tur, se plus tantillo tempore nactum esse iudicij in Ara-
 bicus, quam olim in Græcis sex solidis mensibus. De-
 15 stitit ille, missus à Rege Vlyssiponem. Ego tamen po-
 stea nactus Galenum in Aphorismos, studiosè contuli
 Græca cum Arabicis, & fermè mihi visus sum, à Theo-
 logo degenerare in medicum: adeò me linguarum il-
 la collatio ceperat. Nam ne ignores, fermè nihil est
 20 seriarum disciplinarum, quod non traduxerint Ara-
 bes, & ita traduxerint, ut putem eorum præsidio mul-
 ta posse in mutilis Græcorum monumentis restitui, cer-
 tè **تدوين** qui Galenum vertit, adeò mihi arrisit, &
 satisfecit, ut nihil magis cupiam, quam omnibus omis-
 25 sis, illum conferre cum Galeno. Absolueram libros
 tres, cum ecce alia cura, ut clauus clauum pepulit. Ne-
 que enim semper Arabicandum est: sed in tanta lingua-
 rum farragine, nunc Iudæi, nunc Græci salutandi sunt.
 Redeo ad Salmanticenses: omnibus gratias egi, detra-
 30 ctata conditione, etsi gloriæ plena: cupere enim me
 patriam, & ea illic typis mandare, quæ prouehendis
 studiis faciant. Rogas fortè an Arabica velim excudere:
 Omnino, Ioachime, stat animus, ubi primùm rediero
 Louaniū, parare characteres Arabicos, & tam iusta eius
 linguæ fundamenta ponere, ut queat orbis deinceps
 tam facilè lectitare medicos Arabes, quam nunc legat
 Græcos. Quanquam ego hîc medicinam non spectauī,
 sed

sed sacrorum codicum gratia sic desipere primum cœpi: quorum dum laboro inopia, & lingue dulcedine titillatus fui, potius medicos legi quàm nullos. Egi non semel apud D. Damianum de bibliotheca Episcopi Nebiensis, qui libris Arabicis pulchrè instructus erat. oro 5
 ut & tu quoque memineris, ut sciamus viuatur, an mortuus sit. Nescio an Damiano spatium dabitur scribendi. Nullam vnquam omisi occasionem, quin & te & illum loquacissimè salutarem. Proximè de Poëta Clenardo narraui fabulam. & item de opimo illo sacerdotio, quod mihi gratulatus eras. Præterea de Nigrinis, Dentonibus, & Carbonibus mancipiis meis. Etiam mirabar, cur à mortificis defecisses ad caufificos: sed tu vteris iudicio tuo, & amicorum, quibus fortasè quæstuosius videtur esse, seminare iurgia, quàm mactare diuites. Ego id modò consulam, ne si rectè fuisti transfuga, victus inexhausti studij molestia, temerè fias transfuga. Forsitan tu non minus quàm Vasaus politioribus natus eras? Ille sic se agit Salmaticæ, ut quotquot illic aut Græcè doceant, aut Latinè contabescant inuidia. Scripserat ad me se hoc anno sepositurum LXX. ducatos. Si perdurauerit, & occasione non defuerit, spero illum obtenturum cathedram, quæ valeat XC. millia nummum: ea putatur propediem vacatura, in qua vbi viginti annis meruerit, natus annos XLV. redeat in patriam, & domi tantos proventus comedat: interim in literis ibi versabitur, & subinde poterit recurrere in patriam. Merito altissimam nobis pacem gratularis, cum tot vbiq; bellorum exoriantur tumultus. Statui tamen potius Neptunum tentare, quàm diutius ferre desiderium patriæ. Valeat valeat Campensis cum suis purpuratis. nihil illi inuideo. mihi vnus est Archiepiscopus qui plus offerat, quàm cupiam: cui iam deinceps viuere statui: sic spero me dimittet, ne mendicem in patria. Et quid, Ioachime, præter necessaria hic expetimus? Vbi multi opes, inquit Salomon, multi qui eas comedant. Hoc mihi crede, non est felicitas in diuitiis.

diuitiis. ἀλλ' ἐν τῇ αὐταρχείᾳ. Suis contentum esse certissimæ sunt diuitiæ, vt ait Cicero. Sed faceffant conciones. Houerio gratulatus sum reditum ad suos, non sine iocis. De Damiani nostri vertigine, quod scripsisti gratissimum est. Faxit Deus, ne quorundam exemplo, doleat se tantum tribuisse medicis: mihi magis placeat *δαίς*, quàm sexcenti medici. Ad Resendum misi literas, sed domi non erat. Quòd de ingenio eius scripsisti poetico, verè iudicasti. Necdum vidisti carmen de morte Erasmi, quod nuper misit ad Damianum. Damianum resaluto, & tamen ipse paucis, si potero, cum eo agam. Vale, mi Ioachime, & me, vt facis, ama. Eboræ VIII. die Iulij. Anno XXXVII. Ignosce nobis barbariem, vix mihi licet esse Latino.

15

NICOLAVS CLENARDVS D. MARTINO A VORDA, S. P. D.

20 QUID NAM agis, Martine charissime? Iam fermè in ipsam peruenimus Africam. Siquidem cùm optimè atque felicissimè viuerem Salmantica, vocatus sum à Rege Lusitaniæ conditione honestissima. Doceo fratrem Regis, eo salario, quod pluris duco, quàm canonicatum Antuerpiensem: munus est parui admodum laboris. Adeò principem stata quadam hora docemus, aut suauiter confabulamur. Quanquam non quotidie: multas enim ferias habeo, primùm diebus Dominicis & festis: deinde vix est hebdomada, quin vnus & alter
30 sit dies immunis, partim venando, partim aliis de causis. Ego interim domi cano mihi & Musis. Quid enim facerem Theologus in venatione? nisi fortè putas me practicum factum Theologum, & omisis questionibus: An, Deus est, sit propositio per se nota, nunc coeperim
35 venari sacerdotia: præsertim cùm istud facere soleant Theologi aulici. Non venor quidem, & tamen mihi dormienti aliena cura plus hic propediem cōferetur sacer-